

UDRUGA UPRAVNIH I BIROTEHNIČKIH ŠKOLA RH

POKROVITELJSTVO: ASOO

Učenje i poučavanje učenika s teškoćama u razvoju

NASTAVNI PREDMET: KOMPJUTORSKA DAKTILOGRAFIJA
Upute i alati za svladavanje zahvata na tipkovnici ©

Marica Piršlin, nast. kompjutorske daktilografije

PRAVILNIK O OSNOVNOŠKOLSKOM I SREDNJOŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

Članak 7.

... (2) Prilagodba sadržaja srednjoškolskih programa mora učeniku omogućavati razinu usvojenosti programa potrebnu za polaganje državne mature i nastavak obrazovanja, **stjecanje kompetencija potrebnih za pristup tržištu rada uz pridržavanje zahtjeva struke** te se izrađuje u suradnji sa stručnjacima agencija nadležnih za odgoj i obrazovanje.

PRAVILNIK O OSNOVNOŠKOLSKOM I SREDNJOŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU UČENIKA S TEŠKOĆAMA U RAZVOJU

PEDAGOŠKO-DIDAKTIČKA PRILAGODBA

Članak 13.

... (2) Pedagoško-didaktička prilagodba podrazumijeva:

- prilagođenu informatičku opremu,
- specifična didaktička sredstva i pomagala,
- udžbenike prilagođene posebnim odgojno-obrazovnim potrebama učenika (u jeziku, pismu i mediju),
- elektroakustičku opremu,
- prilagođene oblike komuniciranja i dr.

Kompjutorska daktilografija

- Pravilan, točan i brz unos podataka višestruko olakšava i ubrzava vlastiti i profesionalni rad na računalu

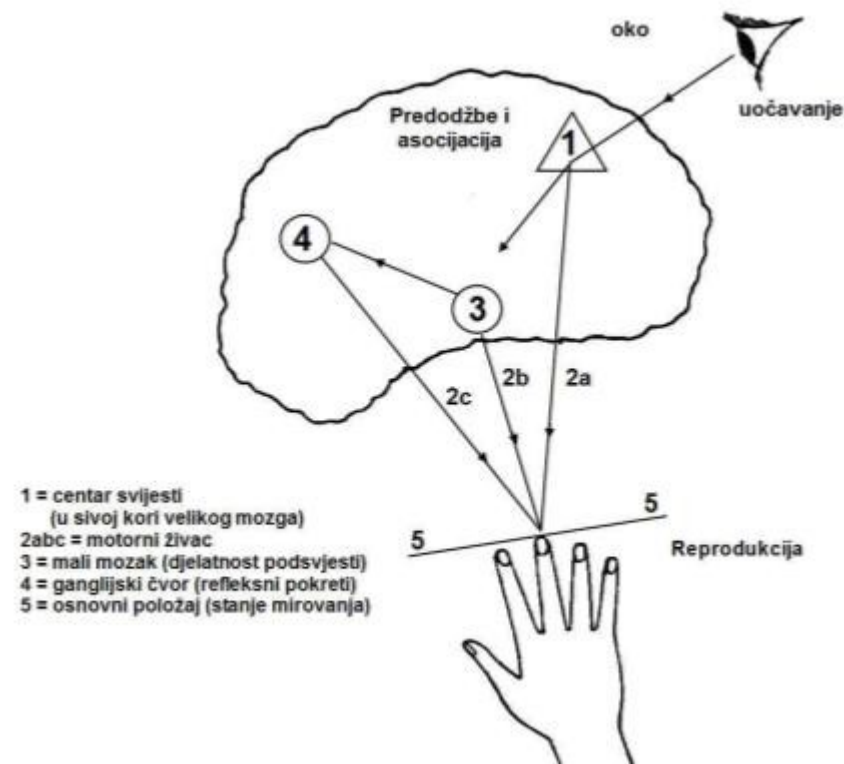

- „Dobro je i vrijedno truda svladati ispravan zahvat na tipkovnicu”
Bill Gates (Microsoft) 29. siječnja 2000.

Vještina pisanja na tipkovnici psiho-fizički je proces

- koji uključuje više elemenata:
 - uočavanje
 - stvaranje predodžbe
 - asocijaciju i
 - reprodukciju

Radno mjesto – pribor

- računalno
- tipkovnica
- miš (bežični miš-povećalo!?)
- udžbenik ili odgovarajući predložak teksta
- pokazivač retka (marker-lupa!?)
- naslon za papir
- očibran
- bilježnica (mapa vježbi)

Priprema teksta

- bijeli papir (ne sjajan), crna slova
- preporučeni fontovi:
 - Arial
 - Verdana
 - Tahoma
 - **Dyslexie**
 - Times New Roman zbog učestalosti korištenja
- veličina fonta **12-14 pt** ([primjer predloška](#))
- tekst predloška **lijevo poravnati** (dužina retka **60-70** slovni znakova)
- prored (redni razmak) **1,5**
- naslove isticati istim oblikom slova, ali većim fontom
- za naglašavanje dijelova teksta dobro je koristiti okvir

Priprava teksta

- **Izbjegavati:**

- velika slova pri kraju retka
- tekst kompletno pisan velikim slovima (VERZAL)
- podcrtavanje teksta
- upotrebu *kurziva (Italic)* - bolje je koristiti **podebljani (bold)** tekst
- višebojni tekst
- NE oblikovati tekst obostranim poravnanjem

Kako pomoći slabovidnom učeniku?

- učenik uvijek sjedi za istim računalom
 - blizu nastavnčkog stola
 - osvjetljenje (s lijeve strane ili odozgo)
- samostojeći udžbenik iz daktilografije – može zamijeniti **stalak za čitanje**
- ovisno o slabovidnosti predložak za vježbu povećati na **145 %**
- rad kroz [2 prozora](#)
- rad kroz [2 prozora – Web-izgled](#)
- osim pisanja postoje i druge radnje na računalu (spremanje dokumenta, oblikovanje stranice, izbor fonta...) – **bežični miš-povećalo!?**

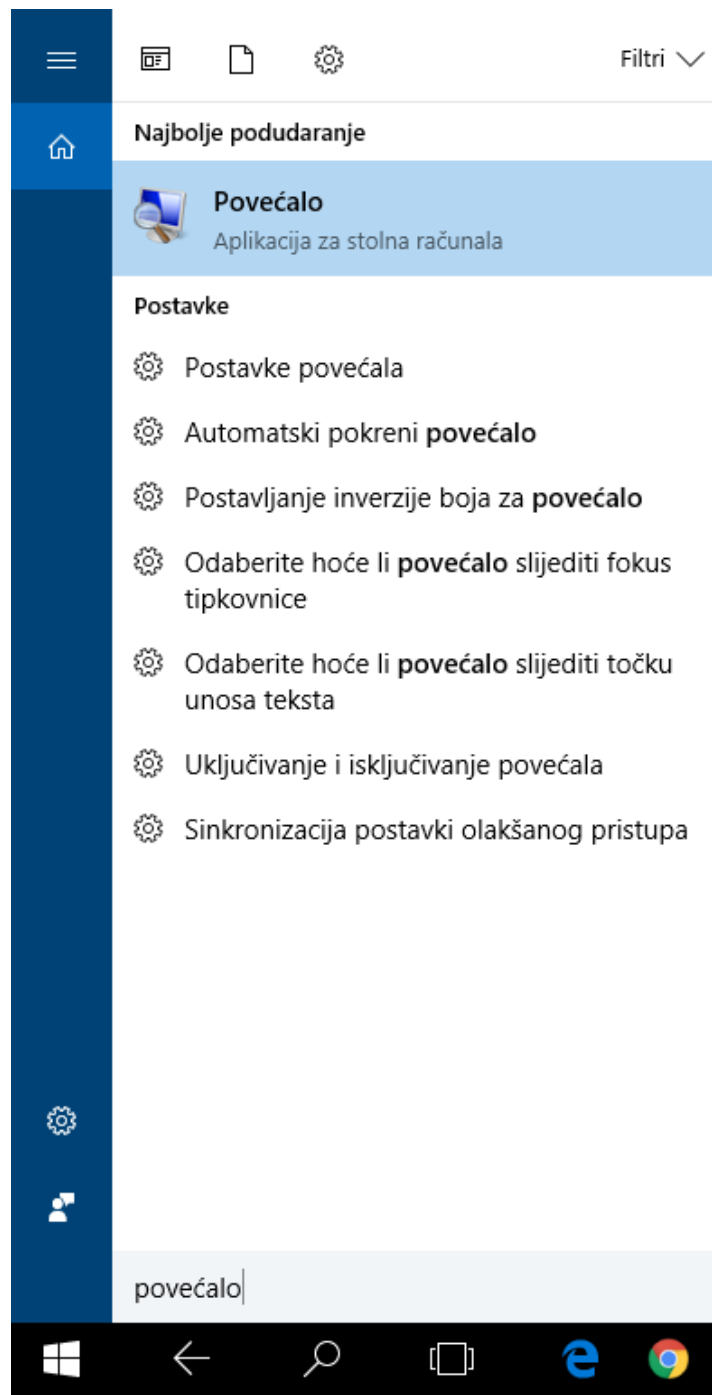

Povećalo na računalu

Windows 10

- Pomagala sustava Windows
- Sve aplikacije
 - Pretraživanje
 - Povećalo
 - Prikaži
 - Cijeli zaslون
 - Leća
 - Usidreno

Kako pomoći učeniku s oštećenjem sluha?

- učenik uvijek sjedi za istim računalom
 - blizu nastavnčkog stola
- prilikom davanja uputa nastavnik:
 - gleda ravno prema učeniku
 - govori razgovijetno
 - ne preglasno
 - ne prebrzo
- učenik može biti oslobođen pisanja diktata teksta (dokaz - odgovarajuća medicinska dokumentacija o stupanju oštećenja sluha)

Kako pomoći učeniku s oštećenjima jezično-govorne-glasovne komunikacije – poremećaj čitanja i pisanja?

Učenik:

- nosi očibran – služi da ne spušta pogled na tipkovnicu
- pokazivač retka (marker) – označava redak koji prepisuje
- **važno** – sugerirati učeniku da slovka slovo po slovo riječi

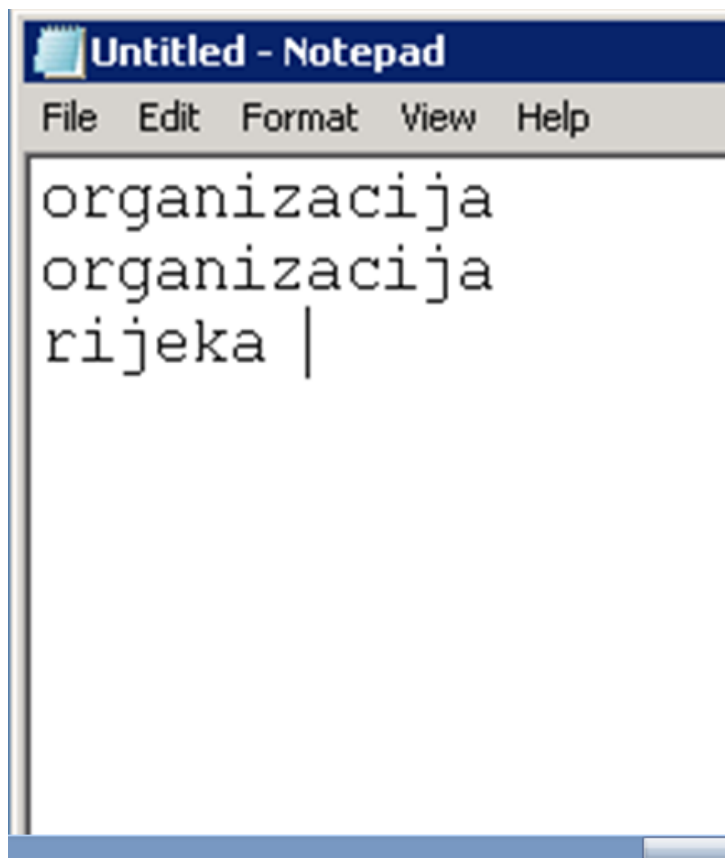
Nastavnik prilikom pripreme:

- predložaka koristi font: Arial, Verdana, Tahoma,
- font **Dyslexie** ([čćžšđ](https://www.dyslexiefont.com)) može se preuzeti na: <https://www.dyslexiefont.com> za učenika – besplatan – škola kupuje licencu
- obrojčiti redove teksta predložka (na lijevoj strani)

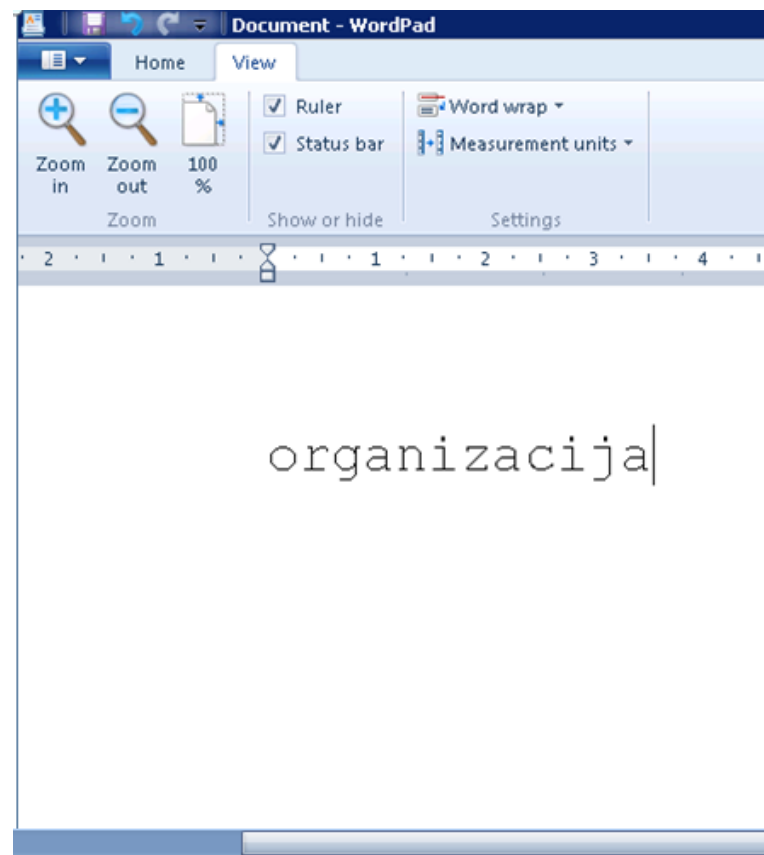

Kako pomoći učeniku s oštećenjima jezično-govorne-glasovne komunikacije – poremećaj čitanja i pisanja?

Blok za pisanje

Word Pad

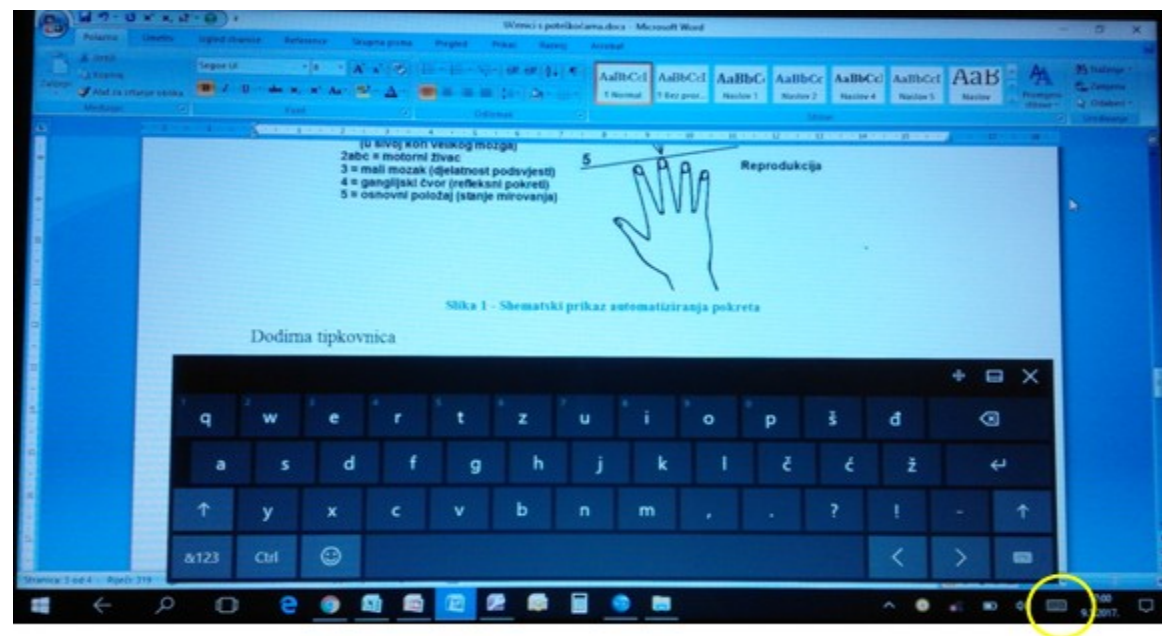
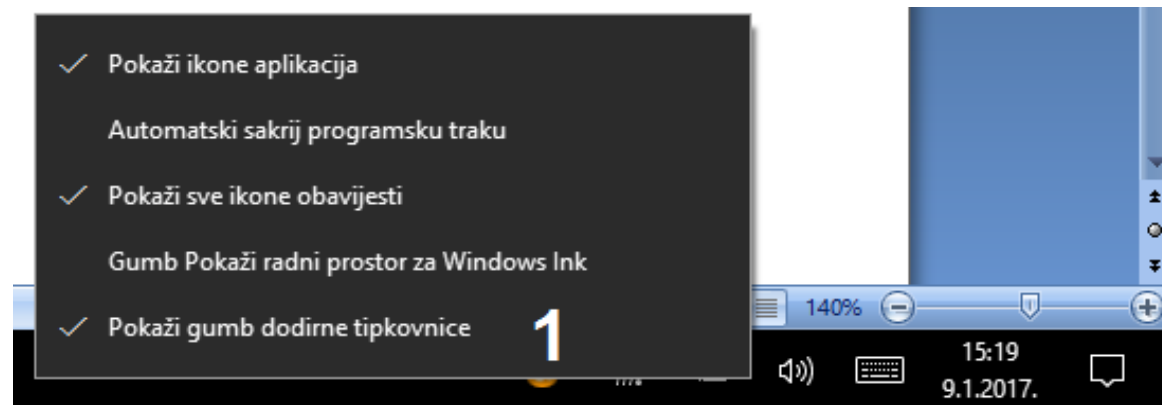
Kako pomoći učeniku s oštećenjima jezično-govorne-glasovne komunikacije – poremećaj čitanja i pisanja?

- prelazak u Word – svakako isključiti **provjeru pravopisa** pri unosu teksta
- vježbe tijekom sata traju **najdulje** 10 minuta, a **najmanje** 5 minuta
- svakako upozoriti učenika da snimi (Ctrl+S) napisano
- gimnastičke vježbe za prste, ručne zglobove, ramena, oči – (do 5 minuta)
- po završetku svake vježbe svakako zahtijevati da učenik označi pogreške (**NE ispravljati brisanjem**)

Učenci koji se za pisanje na tipkovnici koriste samo **jednom rukom**

- pomaknuti osnovni položaj
 - desna ruka
 - 2. prst (kažiprst) na slovu **F-GHJ**
 - lijeva ruka
 - 2. prst (kažiprst) na slovu **J-HGF**
- **dozvoljeno gledanje u tipkovnicu**
- primjena tzv. dodirne tipkovnice

Zaključak

- nema univerzalnog „recepta“ koji vrijedi za svakog učenika s istom teškoćom/dijagnozom – kombinirati razne metode i pristupe
- računalo + pripadajuća oprema
- vrlo je važna suradnja nastavnika i stručnih suradnika (pedagoga / defektologa)
- informiranje roditelja:
 - o obveznom dodatnom radu kod kuće (DZ se ne vrednuje ocjenom, rezultat je vidljiv na provjeri u školi)
 - o minimumu koji učenik mora postići na kraju nastavne godine

Fond sati – I. razred – 140 sati

PROGRAM

sati

60 Zahvati (slova, osnovni interpunkcijski znaci)

60 Utvrđivanje zahvata

10 Brojevi i znakovi, osnovno oblikovanje teksta

10 Provjere (čistopis, prijepis, diktat)

OČEKIVANO POSTIGNUĆE

1 Za postizanje razine visokorazvijenih zemalja Republika
2 Hrvatska mora biti otvoreno, mobilno i inovativno društvo.
3 Obrazovanje i znanost od posebnog su javnog interesa.
4 Obrazovanje je u Republici Hrvatskoj svakom dostupno, pod
5 jednakim uvjetima u skladu sa sposobnostima. Nužnost izrade
6 hrvatske Strategije obrazovanja, znanosti i tehnologije
7 proizlazi iz dubokih promjena u kojima se nalazi hrvatsko
8 društvo, a koje su posljedica promijenjena globalizirajućeg
9 okruženja, ali i unutarnjih društvenih, ekonomskih, kulturnih i
10 demografskih promjena. Takve okolnosti zahtijevaju dugoročno
11 promišljanje o mjestu obrazovanja i znanosti u društvu, a
12 napose u stvaranju inovativnog društva i gospodarstva,
13 prilagodljivog budućim izazovima koje je danas teško ili
14 nemoguće predvidjeti. U modernim društvima kapital
15 stvaralačkoga ljudskog znanja ima za razvoj zemlje prednost u
16 odnosu na kapital prirodni dobara i rutinskog rada, pa čak
17 i u odnosu na financijski kapital. Stoga se u takvim
18 društvima znatno povećavaju ulaganja u znanje čija se važnost **10493**
19 stavlja na prvo mjesto u projekcijama strateškog razvoja.
20 Time se kao temelj obrazovanja nameće koncept cjeloživotnog
21 učenja koji potiče pojedinca iz bilo koje dobne skupine da **12003**
22 uči, omogućuje mu stalan pristup obrazovanju i priznanje
23 različitih oblika učenja. Cjeloživotno učenje, znanost i
24 inovacije čine trokut znanja kojemu država pruža uvjete za
25 djelotvorno funkcioniranje. S obzirom na to da su promjene u

26 globaliziranom svijetu zahvaljujući i razvoju novih
27 tehnologija brze su i teško predvidive. Strategija mora
28 omogućivati fleksibilnost i prilagodljivost sustava
29 obrazovanja i istraživanja, ali jednako tako mora i sama biti
30 podložna stalnom preispitivanju i periodičnim revizijama.
31 Ljudski i materijalni resursi kojima Hrvatska raspolaže
32 ograničeni su i to se stanje neće moći brzo promijeniti. Zbog
33 toga je nužno osmisliti postupne promjene na način da se
34 iskoristi sve ono što je u sustavu obrazovanja i znanosti
35 prepoznato kao dobro, a da se strateški potezi izvode tako da
36 ne ugroze tu kvalitetnu osnovu i da se uložnim sredstvima i
37 naporima postignu najbolji mogući rezultati. Strategija se
38 zbog toga temelji na sljedećim načelima: donošenju odluka na
39 temelju analize podataka, učinkovitosti sustava i poboljšanom
40 financiranju, postupnosti i logičnom sljedeću uvođenju
41 promjena te sustavnom praćenju i vrednovanju rezultata
42 provedenih mjera. Osnovno načelo na kojem se zasniva
43 Strategija jest autonomija svih institucija u području
44 obrazovanja i znanosti, kao i autonomija svih djelatnika.
Ukupno znakova: 2550
Bibliografija
1. Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije. <http://www.hr/izjave/hr/obit-ocuvanje/hr/obit-ocuvanje-odluka>
Dobro jutro! Hrvatska 2014. [Citirano: 2. ožujak 2016.] [Tekst odobren i dalekogranično obrađen: M. Polina]

- = 1050 znakova uz toleranciju 3 pogreške
- = vrijeme izrade 10 minuta

*Kartica teksta (stranica teksta) – 1800 znakova – cca 30 redaka

